

ÎNCHEIERE

20 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Moscal Ivan,
în cauza civilă la cererea înaintată de Moscal Ivan împotriva Ministerului
Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării termenului
rezonabil de examinare a cauzei penale,

împotriva deciziei din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respinsă cererea de apel depusă de Moscal Ivan, fiind menținută hotărârea din
02 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 21 octombrie 2019, Moscal Ivan s-a adresat cu cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, solicitând constatarea
încălcării de către organul de urmărire penală a dreptului la examinarea cauzei
penale în termen rezonabil, încasarea de la bugetul de stat prin intermediul
Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Moscal Ivan a
echivalentului bănesc pentru compensarea prejudiciului material și moral în mărime
de 200 000 lei.

În motivarea cererii reclamantul a indicat că, la 03 septembrie 2016, în satul
Chirca, raionul Anenii Noi, a fost incendiat domiciliul său. Fără a petrece nicio
investigație, Agentul constatator al IP Anenii Noi, în persoana șefului de post,
căpitan de poliție G.Coiman, la 12 septembrie 2016, a stabilit că incendiul a avut loc
probabil în urma unui scurtcircuit a cablurilor electrice și, în cazul dat, nu se
întrunesc elementele componenței de infrațiuone sau ale contravenției și,
conducându-se de prevederile art. 441 alin.(1) lit. a) al Codului contravențional, a
decis a înceta procesul contravențional, deoarece nu există faptul contravenției.

Decizia respectivă a fost contestată de către reclamant și judecătorul de instrucție
I. Bria a anulat decizia din 12 septembrie 2016 privind încetarea procesului

contravențional, ca fiind ilegală. Totuși, Inspectoratul de Poliție și Procuratura Anenii Noi au lăsat încheierea judecătorului fără nicio examinare pe parcursul anilor 2016-2017.

Reclamantul a indicat că, agentul constator P. Cabac a emis o decizie analogică cu cea a agentului constator G. Coiman. Respectiv, la 12 februarie 2018, reclamantul a contestat decizia din 10 ianuarie 2018 a agentului constator al IP Anenii Noi și, peste patru luni, judecătorul N. Ghedrovici a emis hotărârea nr.5r-14/18 din 18 iunie 2018, prin care a fost anulată decizia din 10 ianuarie 2018 și materialele au fost expediate Procuraturii.

Reclamantul s-a adresat procurorului D. Plămădeală care, la 09 februarie 2018, a examinat contestația împotriva deciziei din 10 ianuarie 2018 a agentului constator. Instanța a constatat că, la 29 noiembrie 2017, Procuratura Anenii Noi a refuzat în pornirea urmăririi penale și a clasat procesul penal, deoarece fapta nu este prevăzută de legea penală ca infracțiune. Tot Procuratura a constatat că cazul constituie o contravenție prevăzută de art.104 din Codul contravențional, drept rezultat fiind pornit un nou proces contravențional, care a fost expediat conform competenței la IP Anenii Noi.

La 10 ianuarie 2018, agentul constator, P. Cabac a constatat că termenul de prescripție de atragere la răspundere a expirat și, conducându-se de prevederile art. 30 alin. (2) din Codul contravențional, a încetat repetat procesul contravențional.

La 31 ianuarie 2018, reclamantul a solicitat procurorului de a verifica legalitatea actului respectiv, deoarece consideră că din start s-a pornit pe falsificarea cauzei cu aprecierea ei drept o contravenție, apoi drept infracțiune, și apoi iarăși ca și contravenție. Astfel, contestația procurorului D. Plămădeală, susținută de procurorul Mihai Nicolae, împotriva deciziei agentului constator P. Cabac din 10 ianuarie 2018, a fost admisă și materialele au fost expediate la IP Anenii Noi pentru continuarea investigațiilor pe faptul incendierii casei lui Moscal Ivan.

Reclamantul a susținut că, pe cazul incendierii casei sale din start s-a urmărit mușamalizarea acestuia, fiind înregistrat ca o contravenție, apoi după ce a depus contestații, fiind înregistrat ca un proces de urmărire penală, dar și aici s-a trecut în proces contravențional, astfel, în opinia reclamantului, intenționat se urmărea neînregistrarea cazului ca infracțiune.

Potrivit reclamantului, procurorul E. Roșior a examinat plângerea sa, dar la 29 noiembrie 2017, a respins-o, arătând intenționat că termenul de prescripție a expirat și că suma pagubei nu ar ajunge pentru pedeapsă.

La 17 aprilie 2018, instanța de judecată a admis plângerea reclamantului, iar procurorul E. Roșior în loc să trimită dosarul la Poliție să se efectueze ancheta, la 25 aprilie 2018, a atacat încheierea instanței de judecată, considerând-o ilegală.

Curtea de Apel Chișinău, la 22 mai 2018, prin decizia nr.10-389/18 a respins recursul procurorului E. Roșior ca lipsit de suficientă motivare a ordonanțelor și recursului.

Reclamantul consideră că procurorul E. Roșior intenționat a falsificat ordonanța.

La 10 octombrie 2018, Moscal Ivan a depus cerere la judecătorie, procuratură și Inspectoratul de Poliție Anenii Noi, solicitând să fie informat despre mersul anchetei, deoarece Curtea Apel Chișinău a dispus reluarea urmăririi penale cu obligarea Procuraturii să lichideze încălcările și erorile depistate.

După această adresare, dosarul a fost preluat de anchetatorul E. Garbuz, după care a fost informat de procurorul A. Burlacu la 24 octombrie 2018 și apoi la 28

noiembrie 2018, că procesul penal nr.20172500389 se află la Poliția Anenii Noi și până la data de 28 noiembrie 2018, o hotărâre pe acest caz lipsește.

La 12 octombrie 2018, Judecătoria Anenii Noi, l-a informat pe reclamant și i-a expediat copiile încheierilor instanței de fond din 17 aprilie 2018, decizia Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2018, recursurile și scrisorile de însoțire în adresa Procuraturii din 11 octombrie 2018.

La 19 iunie 2018, instanța de fond a expediat copia hotărârii nr.5r-14/18 pentru cunoștință și executare Procurorului Anenii Noi. Totodată a informat Procurorul că materialele cauzei se află la IP Anenii Noi, unde urma să preia conducerea anchetei.

După expirarea a trei ani de rezistență a organelor de anchetă, la 08 mai 2019, reclamantul a fost informat că urmărirea penală a fost prelungită, urmând a fi întreprinse acțiuni de urmărire penală.

Ulterior, E. Garbuz a înaintat demers procurorului, solicitând de a suspenda urmărirea penală pe dosasul nr.2018250529. Procurorul V. Babilev prin ordonanța din 21 mai 2019 a dispus suspendarea urmăririi penale pe dosarul nr.2018250529, din motivul că nu au fost identificate persoane, care pot fi puse sub învinuire.

Reclamantul a menționat că, în partea descriptivă a ordonanței din 21 mai 2019 lipsește descrierea evenimentelor care s-au petrecut în anii 2016-2019, lipsește o motivare, fapt prin care i-au fost încălcate drepturile prevăzute de art.6 CEDO.

Astfel, pentru tergiversarea cauzei pe parcursul a patru ani (2016-2019), reclamantul nu poartă nicio vină, însă responsabilitatea o poartă reprezentanții poliției și ai procuraturii, care pe parcursul a celor patru ani nu au înregistrat cazul ca penal, ci doreau să fie investigate drept o contravenție. Toate acestea au dus la tergiversarea neîntemeiată a înregistrării și anchetării cazului.

Reclamantul consideră că, prejudiciul moral în sumă de 200 000 lei pentru familia sa, conform prevederilor CEDO, reprezintă o satisfacție echitabilă.

Reieșind din cele expuse, reclamantul a solicitat, repunerea în termenul de prescripție, constatarea faptului încălcării dreptului lui Moscal Ivan la judecarea în termen rezonabil a cauzei la cererea înaintată de Moscal Ivan, încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Moscal Ivan a echivalentului bănesc pentru compensarea prejudiciului material și moral în mărime de 200 000 lei.

Prin hotărârea din 02 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată a lui Moscal Ivan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei penale.

Nefiind de acord cu hotărârea nominalizată, la 19 februarie 2020, apelantul Moscal Ivan a depus cerere de apel, solicitând repunerea în termen a apelului, casarea hotărârii din 02 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Moscal Ivan, fiind menținută hotărârea din 02 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că pretenția formulată de către Moscal Ivan cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei este neîntemeiată, or acesta nu a înaintat o acțiune civilă și nu deține în cauza penală calitatea bănuț, învinuit, inculpat. Subsecvent și cerința

privind compensarea prejudiciului moral pentru încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei penale este neîntemeiată.

La 10 iunie 2021, Moscal Ivan a declarat recurs împotriva deciziei din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplemtar, s-au indicat circumstanțe și motive similare celor din cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Moscal Ivan, este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 24 februarie 2021 și expediată participanților la proces la 14 aprilie 2021 (f.d. 131), însă la materialele cauzei lipsesc înscrisuri care să certifice momentul recepționării acesteia de către recurent. Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 10 iunie 2021, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea

declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs înaintată de Moscal Ivan.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Moscal Ivan.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru